

Reilu työelämä pitää Suomen liikkeessä

Ammattiliitto Jytyn
eduskuntavaalitavoitteet 2027

1

Vahva julkinen sektori tuo turvaa

Julkiset palvelut ovat yhteiskunnan toimivuuden, huoltovarmuuden ja yhdenvertaisuuden perusta, jonka varaan yksityinen sektori voi rakentaa kasvunsa.

Kun arki toimii – hoitoon pääsee ajoissa, paloauto ja ambulanssi tulevat paikalle hädän hetkellä, ruoantuottaja saa lomittajan avukseen, koulutuksen laatu on korkea ja kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat jokaisen ulottuvilla – yhteiskunta kestää paremmin kriisejä ja epävarmuutta.

Julkisen sektorin tuottamat ennaltaehkäisevät palvelut, kuten nuorisotyö, liikuntapalvelut ja työllisyyspalvelut luovat hyvinvointia ja säästöjä pitkällä aikavälillä.

Palvelut eivät synny ilman kestävästä rahoituksesta ja työntekijöitä. Ennustettava rahoitus ja riittävät henkilöstöresurssit ovat yhdenvertaisten palvelujen edellytys.

VAADIMME

- ✓ **Vakaata ja riittävää rahoitusta.** Valtion on turvattava kuntien ja hyvinvointialueiden talous kestäväällä ja ennustettavalla rahoitusmallilla. Alijäämäkierre on katkaistava, jotta palveluja voidaan kehittää eikä rapauttaa.
- ✓ **Katse pidemmälle kuin yhteen budjettivuoteen.** Vuosibudjetoinnin rinnalle on rakennettava uskottava, pitkän aikavälin taloussuunnitelma. Hyvinvointialueiden rahoitusmallia on kehitettävä ja palveluiden vaikutusarvioita tehtävä systemaattisesti ja avoimesti.
- ✓ **Resursseja varautumiseen ja turvallisuuteen.** Epävarma turvallisuusympäristö edellyttää investointeja riskien tunnistamiseen ja kriisien hallintaan muun muassa pelastusalaalla. Varautumisen ja huoltovarmuuden tarpeet on huomioitava pitkällä aikavälillä valtion ja hyvinvointialueiden budjeteissa – ei vasta kriisin iskiessä.

2

Korkea työllisyys ja koulutus vauhdittavat kasvua

Työurat eivät pitene pakottamalla – ne pitenevät, kun työllistyminen on mahdollista ja osaaminen ajan tasalla. Ihmisille on tarjottava toimivia työllistymisen polkuja, ja työttömyys on saatava laskuun.

Työllistymisen on oltava kestävä, ei tilastokosmetiikkaa. Kuntien työllisyyspalvelut ovat avain työllisyyden elvyttämiseen.

Koulutus ja jatkuva oppiminen takaavat vakaan työuran. Digitalisoituvassa yhteiskunnassa työntekijöiden osaamisen päivittäminen on yhä tärkeämpää.

Nuorten ja maahanmuuttajien varhainen kiinnittyminen työmarkkinoille sekä työntekijöiden mahdollisuus pysyviin, kokoaikaisiin työsuhteisiin on yksilön oikeus ja yhteiskunnan etu.

VAADIMME

- ✓ **Työllisyyspalvelujen resurssit kuntoon.** Työllisyyspalveluiden rahoitus ja riittävät henkilöstöresurssit on turvattava. Työllisyysrahastoa on kehitettävä tukemaan työllisyystavoitetta.
- ✓ **Työntekijöiden osaamista tuettava.** Joustavat koulutusjärjestelmät ja osaamisen täydentäminen on oltava tasa-arvoisesti kaikkien työntekijöiden ulottuvilla. Aikuiskoulutustuen tilalle on luotava työuran aikaisen kouluttamisen malli, joka on laajasti eri aloilla käytössä ja jota työnantajat tukevat.
- ✓ **Kestävät työurat turvattava.** Pätkätyöt ja epävarmuus tai työstä ja elämästä syrjäyttäminen eivät rakenna työllisyyttä. Määräaikaisia työsuhteita edistävät lainsäädäntöuudistukset on kumottava, ja vakituisiin työsuhteisiin siirtymistä on helpotettava, ei estettävä.

3

Työelämän tasa-arvo ja työntekijän arvostus rakentuvat teoista

Työntekijän usko tulevaisuuteen on palautettava. Työntekijän aito arvostus todentuu työelämän päätöksenteossa ja työpaikoilla. Työelämän jatkuvuus antaa yksilölle ja yhteiskunnalle turvallisuuden perustan.

Kasvu käynnistyy, kun palkalla pärjää arjessa, työelämä on reilua ja tuloerot eivät repeä. Sukupuolten palkkaerojen poistaminen on keskeinen tasa-arvokysymys ja uudistuvan työelämän perusta.

Vientivetoisen sektorin määrittämät palkankorotukset ovat liian karkea työkalu pirstaloituneille työmarkkinoille, joissa alat kehittyvät eri tahtiin ja osajapula koskettaa eri sektoreita eri tavalla.

Syrjinnän estäminen työlainsäädännössä ei yksin riitä – työntekijän matalan kynnyksen oikeussuoja on turvattava, jotta oikeudet toteutuvat myös käytännössä.

VAADIMME

- ✓ **Kestävä palkkakehitys.** Työntekijöiden palkkakehityksestä on huolehdittava. Jäykkä vientivetoinen palkkamalli on purettava, sillä se kaventaa aitoa neuvottelu-oikeutta ja kohtelee eri aloja ja sukupuoli-epäreilusti.
- ✓ **Nollatoleranssi syrjinnälle.** Työelämän tasa-arvokysymykset on nostettava hallitusohjelman ja tasa-arvopoliittisen selonteon keskiöön. Raskaus- ja perhevapaa- sekä palkkasyrjintään on puututtava määrätietoisesti. Naisten ja miesten palkkatasa-arvo on vihdoin toteutettava: samaa tai samanarvoista työtä tekeville on maksettava sama palkka.
- ✓ **Oikeussuoja työntekijälle.** Valvontaviranomaiset tarjoavat matalan kynnyksen oikeussuojan työntekijöille. Viranomaisten riittävät resurssit on turvattava.
- ✓ **Työvoiman koko potentiaali käyttöön.** Monimuotoinen työelämä ottaa huomioon työvoiman koko potentiaalin. Maahanmuuttajat, osatyökykyiset ja eri-ikäiset työntekijät vahvistavat työmarkkinoiden elinvoimaisuutta, kun väestörakenne muuttuu ja työikäisten määrä vähenee.

4

Rikkinäiset työmarkkinat on korjattava

Toimivat työmarkkinat ja uudistuva Suomi syntyvät luottamuksesta, oikeudenmukaisuudesta ja yhteistyöstä.

Taloukasvu ja yhteiskuntarauha eivät synny vastakkainasettelusta, vaan siitä, että ihmiset voivat luottaa tulevaisuuteen, työelämään ja siihen, että työstä saa elämiseen riittävän toimeentulon.

Luottamus reiluun työelämään ja taloukasvuun on rakennettava vahvan yhteistyön pohjalta. Yhteistyö takaa toimivat työmarkkinat ja työrauhan.

VAADIMME

- ✓ **Toimivat työmarkkinat.** Työelämän lainsäädäntö ja sopimukset on valmisteltava kolmikantayhteistyössä työntekijä- ja työnantajajärjestöjen kanssa, jotka ovat työelämän asiantuntijoita.
- ✓ **Työlainsäädäntöä ja työttömyys- ja sosiaaliturvaa on kehitettävä,** jotta talous ja työllisyys saadaan nousuun ja kotimainen kysyntä elpyy.
- ✓ **Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus on palautettava.** Verovähennysoikeus viestii siitä, että yhteiskunta arvostaa järjestäytymistä ja tunnistaa kollektiivisen äänen merkityksen ja tasapuoliset neuvotteluvoimat. Yhteiskunta arvostaa työmarkkinaosapuolia kumppaneina, ei vastapuolina.

Tavoitteenamme on reilu työelämä,
joka pitää Suomen liikkeessä ja
rakentaa kestävää kasvua. Vahva ja
riittävästi rahoitettu julkinen sektori,
korkea työllisyys ja osaaminen sekä
työntekijöiden arvostus ja tasa-
arvo luovat perustan hyvinvoivalle
yhteiskunnalle.

Toimivat työmarkkinat syntyvät
yhteistyöstä, oikeudenmukaisuudesta ja
luottamuksesta.

Lue lisää Jytyn
tavoitteista
eduskuntavaaleihin!

